- 4 JAN 2002

LIBRARY AND INFORMATION CENTER
MAHIDOL UNIVERSITY

AN APPLICATION OF TRANSTHEORETICAL MODEL AND PARTICIPATORY LEARNING APPROACH TO PROMOTE DIABETIC SELF-CARE BEHAVIOR IN THA-TA KO DISTRICT NAKHONSAWAN PROVINCE

UMAPORN SANUSANTI

ธภินันทนาลาร
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2001

ISBN 974-04-0862-1

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
U48a
2001
c.2

Copyright by Mahidol University

4236382 PHPH/M: MAJOR: HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES; M.Sc. (PUBLIC HEALTH)
KEY WARDS : TRANSTHEORETICAL MODEL / PARTICIPATORY LEARNING / DIABETIC MELLITUS / SELF-CARE BEHAVIORS

UMAPORN SANUSANTI: AN APPLICATION OF TRANSTHEORETICAL MODEL AND PARTICIPATORY LEARNING APPROACH TO PROMOTE DIABETIC SELF-CARE BEHAVIOR IN THA-TA KO DISTRICT NAKHONSAWAN PROVINCE. THESIS ADVISORS: CHANUANTONG TANASUGARN, Dr.P.H., ROONGROTE POOMRIEW, Ph.D., MANDHANA PRADIPASEAN, Dr.P.H., BHUSITA INTARAPRASONG, Ph.D., 239 p. ISBN 974-04-0862-1

Diabetes Mellitus is a chronic non-communicable disease with an annual increased incidence rate. Compliance to a regimen is crucial for patients in preventing life-threatening complications.

This research was a quasi-experimental research focusing on evaluating the effectiveness of the health education program applying the Transtheoretical model and participatory learning by developing a model of a diabetes clinic for behavioral changes. The study group consisted of 70 diabetic patients and 70 family members who lived in Tha-Ta Ko community, Tha-Ta Ko District, Nakhonsawan Province. The experimental and comparison groups each consisted of 35 diabetic patients and 35 family members. The experimental group received the health education program through a group process, and had 3 sessions at 2 week intervals, while the comparison group received the regular services of the hospital. The program was conducted for 8 weeks followed by a follow-up period of 4 weeks. The data were collected twice, pretest and posttest, by using an interview questionnaire and blood examination. Percentage, mean, standard deviation, Mann-Whitney U test and Willcoxon Match-pairs test were used for statistical analysis.

Data revealed that after implementing the program, the diabetic patients in the experimental group had a significant increase in perceived susceptibility, perceived efficacy, self-care supported by family members, and self-care behaviors including dietary control, exercise, taking medication, keeping appointments and foot care. The Hemoglobin A_{1C} level of diabetic patients in the experimental group was lower than before but was not significantly different when compared with that of the comparison group. In the family member group, the experimental group had a significant increase in perceived susceptibility of having diabetes, perceived susceptibility of having complications, perceived efficacy to prevent diabetes, self-care behaviors to prevent diabetes mellitus, and supportive behavior given to the patients for promoting the patient's self-care. In addition, the level of Fasting Plasma Glucose of the experimental group was significantly lower at the end of the program and was significantly lower than that of the comparison group.

Regarding the findings, the health education program applying the Transtheoretical model with participatory learning could positively improve self-care behaviors of diabetic patients and family members, and glycemic control. Therefore, this program should be applied to diabetic patients in other hospitals as well as to other chronic diseases.

Copyright by Mahidol University

4236382 PHPH/M: สาขาวิชาเอก: สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์;วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

อุมาภรณ์ สานุสันติ: การประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อดูแลโรคเบาหวานด้วยตนเอง อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ (AN APPLICATION OF TRANSTHEORETICAL MODEL AND PARTICIPATORY LEARNING APPROACH TO PROMOTE DIABETIC SELF-CARE BEHAVIOR IN THA-TA KO DISTRICT NAKHONSAWAN PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ชะนวนทอง ธนสุกาญจณ์, Dr.P.H., รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว, Ph.D., มันทนา ประทีปะเสน, Dr.P.H., ภูษิตา อินทรประสงค์, Ph.D., 239 หน้า. ISBN 974-04-0862-1

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่รักษาไม่หายขาดและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้จึงต้องให้ความร่วมมือในการดูแลตนเอง และได้รับการดูแลจากแพทย์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจทำให้เป็นอันตรายถึงชีวิตได้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาด้วยการจัดรูปแบบบริการของคลินิคเบาหวานโดยประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือ ผู้ป่วยเบาหวาน ในเขตตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 70 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 35 คน และบุคคลที่อยู่ในบ้านเดียวกับผู้ป่วยเบาหวานจำนวน 70 คนเช่นกัน โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมสุขศึกษา โดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม 3 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 2 สัปดาห์ กลุ่มเปรียบเทียบได้รับบริการตามปกติของโรงพยาบาล ใช้เวลาในการศึกษา 8 สัปดาห์ และติดตามผลอีก 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้งคือ ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และผลการตรวจเลือด แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบทางสถิติด้วย Mann-whitney U test, Willcoxon Match-pairs test

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองผู้ป่วยเบาหวานทดลองมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคแทรกซ้อน การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันโรคแทรกซ้อน พฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อนด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การรับประทานยา การมาตรวจตามแพทย์นัด การดูแลเท้า และการได้รับการสนับสนุนการดูแลตนเองจากญาติดีกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่าระดับน้ำตาลสะสมในเลือดกลุ่มทดลองลดลงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และลดลงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบแต่ไม่แตกต่างทางสถิติ สำหรับกลุ่มญาติ พบว่าภายหลังการทดลอง มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวานและโรคแทรกซ้อน การรับรู้ความสามารถตนเองเพื่อป้องกันโรคเบาหวาน พฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันโรคเบาหวาน และพฤติกรรมให้การสนับสนุนผู้ป่วยเบาหวานให้ดูแลตนเองดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าญาติในกลุ่มทดลองมีระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้าลดลงกว่าก่อนการทดลอง และลดลงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิผลทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานและญาติ รวมทั้งสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดี ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในผู้ป่วยเบาหวานโรงพยาบาลอื่นๆ และผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่นๆต่อไป

Copyright © by Mahidol University